

AZ ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

13/2014. (V. 16.) ORFK

UTASÍTÁSA

a prostitúcióval összefüggő jogsértések és az emberkereskedelem kezelésével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtásáról

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 23. § (4) bekezdés c) pontjában, valamint a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 6. § (1) bekezdés b) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a prostitúcióval összefüggő jogsértések és az emberkereskedelem elleni egységes rendőri fellépés részletszabályainak meghatározása érdekében kiadom az alábbi

u t a s í t á s t:

I. FEJEZET ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. Az utasítás szervei hatálya kiterjed az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervre (a továbbiakban: Rendőrség).
2. Az utasítás tárgyi hatálya kiterjed:
 - a) a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 192. §-ába ütköző emberkereskedelem bűncselekményére, továbbá a prostitúcióra kényszerítéshez, szexuális kizsákmányoláshoz kapcsolódó cselekmények mellett az emberkereskedelem más formáihoz – így különösen a kényszermunkához, szervkereskedelemhez, bérkolduláshoz, tiltott örökbefogadáshoz –, valamint
 - b) a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvényben szabályozott (a továbbiakban: Szabs. tv.) prostitúcióhoz kapcsolódó jogsértésekre.

II. FEJEZET RÉSZLETES RENDELKEZÉSEK

1. A prostitúcióval összefüggő rendészeti feladatok

3. A rendőrkapitányságok
 - a) felkérésre szakmai segítséget nyújtanak a települési (Budapesten fővárosi) önkormányzatok (a továbbiakban: önkormányzatok) számára a türelmi zónák – a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvény (a továbbiakban: Szbtv.) alapján történő – kijelöléséhez;
 - b) a türelmi zónákat, továbbá az Szbtv. szerinti védett övezetnek minősülő közterületeket (a továbbiakban: védett övezet) a rendőrkapitányság munkatérképén a rendőrkapitányság által külön meghatározott egyezményes jelek alkalmazásával naprakészen nyilvántartják.

4. A rendészeti vagy közrendvédelmi osztályvezetők, valamint az őrsparancsnokok a védett övezetekben bekövetkezett változással és a türelmi zónák kijelölésével egyidejűleg intézkednek
 - a) a járőr körzeteleírások és útiránytervek módosítására és ennek megfelelően a 3. pont b) alpontja szerinti területek gépkocsizó járőrszolgálatlalt történő visszatérő ellenőrzésére;
 - b) a védett övezetek és a türelmi zónák határait pontosan megjelölő utcajegyzék és területleírás szolgálatot teljesítő személyi állomány részére történő biztosítására.
5. A tiltott prostitúció megelőzése, megszakítása és visszaszorítása érdekében szervezett fokozott ellenőrzések során:
 - a) kiemelt figyelmet kell fordítani a védett övezetekre és az Szbtv. 7. § (3) bekezdésében meghatározott helyekre;
 - b) rendszeresen és visszatérően kell ellenőrizni a védett övezeteket, továbbá az Szbtv. 4. § a) pontja alapján üzletnek minősülő olyan helyiségeket, amelyek a tiltott prostitúcióval, valamint a hozzá kapcsolódó egyéb jogsértésekkel összefüggésbe hozhatók;
 - c) lehetőség szerint be kell vonni a fővárosi és megyei kormányhivatalok népegészségügyi szakigazgatási szerveit, valamint az önkormányzatok, a Nemzeti Munkaügyi Hivatal Munkavédelmi és Munkaügyi Igazgatóság és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal szerveit is.
6. Amennyiben az Szbtv. 4. §-ának e) pontja szerinti prostituálttal szemben tevékenysége miatt rendőri intézkedésre kerül sor, minden esetben vizsgálni kell a fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet 5. számú melléklete szerint kiállított orvosi igazolás meglétét, amelynek helyszíni hiánya esetén a rendőr a Szabs. tv. 172. §-a szerinti tiltott prostitúció miatt feljelentést tesz, vagy helyszíni bírságot szab ki.
7. Az Szbtv. 5. § (1) bekezdésében felsorolt bűncselekmények és szabálysértések miatti eljárások megindításáról az önkormányzat jegyzőjét, Budapesten a főjegyzőt írásban haladéktalanul értesíteni kell, ha a cselekmény az Szbtv. 4. § a) pontjának megfelelő üzletet is érint. Az értesítésben javaslatot kell tenni az üzlet bezárására.
8. Az eljárások befejezéséről a lezáró határozat megküldésével – egyéb módon történő befejezés esetén az erről szóló értesítéssel – szintén tájékoztatni kell a jegyzőt, illetve a főjegyzőt.
9. A megyei rendőrfőkapitány-helyettesnek (rendészeti), a Budapesti Rendőr-főkapitányság rendészeti rendőrfőkapitány-helyettesének, a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság (a továbbiakban: RRI) rendészeti igazgatóhelyettesének és a Készenléti Rendőrség (a továbbiakban: KR) rendészeti igazgatójának a prostitúcióval összefüggő jogsértések kezelése érdekében tett intézkedéseikről értékelő jelentést kell készíteniük, amelyet minden év február 1. napjáig az ORFK rendészeti főigazgatójának terjesztenek fel.
10. A 9. pont szerinti jelentést az alábbi szempontok szerint kell elkészíteni:
 - a) a közterületi prostitúció jellemzői az illetékességi területen, van-e kijelölt türelmi zóna, kérték-e a Rendőrség közreműködését a kijelöléshez;
 - b) a prostitúcióval kapcsolatba hozható üzlet bezárására tett javaslatok száma;
 - c) a prostitúcióval kapcsolatosan miért és mennyi közrendvédelmi bírság kiszabására került sor;

- d) a közterületen végrehajtott fokozott ellenőrzések és az azokban részt vett erők, eszközök száma, a végrehajtás ideje, esetlegesen más szervek részvétele;
- e) a prostitúcióval összefüggésben végrehajtott előállítások és elfogások száma;
- f) a prostitúcióval összefüggésben hány esetben, hány fő ellen és milyen szabálysértés miatt tettek feljelentést, illetve szabtak ki helyszíni bírságot;
- g) a prostitúcióval összefüggésben feljelentett személyek állampolgársága;
- h) a prostitúcióval összefüggésben a rendőrségi hatáskörbe tartozó szabálysértések befejezésének módja;
- i) a prostitúcióval összefüggésben a Szabs. tv. 124. §-a szerinti gyorsított bírósági eljárás lefolytatása céljából történt bíróság elé állítások száma;
- j) a Szabs. tv. 73. §-a szerinti szabálysértési őrizetbe vételek száma;
- k) vontak-e intézkedés alá gyermek- vagy fiatalkorú prostituáltat, ha igen, sor került-e a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (a továbbiakban: Gyvt.) meghatározott feladatok végrehajtására (pl. jelzésadás kiskorú veszélyeztetettsége esetén, ideiglenes hatályú elhelyezés).

2. A prostitúcióhoz kapcsolódó bűncselekmények és az emberkereskedelem kezelésével kapcsolatos bűnügyi, bűnmegelőzési és áldozatsegítési feladatok

- 11. A nyomozás során kiemelt figyelmet kell fordítani a prostitúcióból, mások prostitúciójának kihasználásából, prostitúcióra kényszerítésből vagy emberkereskedelemből származó anyagi javak felderítésére.
- 12. Amennyiben a titkos információgyűjtés során az Szbtv. 5. § (1) bekezdésében felsorolt szabálysértések valamelyikére utaló körülmény merül fel – amennyiben bűnüldözési érdeket nem sért – a szabálysértési eljárás lefolytatását kezdeményezni kell.
- 13. A rendőri szervezeteknek az illetékességi területükön kapcsolatot kell tartaniuk a civil szervezetekkel, a Nemzetközi Migrációs Szervezet magyarországi regionális képviselőjével, az egyházakkal, valamint az érintett állami szervezetekkel az emberkereskedelem megelőzése és az áldozatok védelme érdekében.
- 14. A Rendőrség bűnmegelőzési egységei
 - a) a lehetőségek függvényében felvilágosító programokat és kampányokat szerveznek a potenciális áldozati kör tagjai részére a prostitúcióra, koldulásra, tiltott munkára kényszerítés és az emberkereskedelem veszélyeinek megismertetésére, az elkerülési lehetőségek és módszerek propagálására, az elhárító magatartásformák kifejlesztésének elősegítésére;
 - b) gondoskodnak a rendőri megelőzési programok tematikájának ilyen irányú folyamatos aktualizálásáról;
 - c) összegyűjtik és az áldozatokkal kapcsolatba kerülő állomány részére elérhetővé teszik az állami és civil áldozatsegítő szervezetek elérhetőségeit, valamint gondoskodnak arról, hogy a büntetőeljárás során az áldozatok azokat megismerhessék.
- 15. Az ORFK Bűnügyi Főigazgatóság Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központ (a továbbiakban: ORFK NEBEK) elősegíti a nyomozó szervezeteknek az emberkereskedelem és a prostitúcióra kényszerítés területén folytatott nemzetközi együttműködését, különös tekintettel az Európai Unió tagállamainak rendőrségeire és a nemzetközi rendőri együttműködés szervezeteire (pl. EUROPOL, SELEC).

16. Annak érdekében, hogy az áldozatok a bűncselekményhez kapcsolódó eljárások során ismételtelen ne sérüljenek (másodlagos viktimizáció megelőzése), figyelembe kell venni az áldozat speciális helyzetét, kiszolgáltatottságát, információhiányát, ezért az áldozatokkal való bánásmódban a mellérendelt partneri viszonyt, problémaérzékenységnek, segíteni akarásnak, humánus, empátikus hozzáállásnak kell dominálnia.
17. A körözési nyilvántartási rendszerről és a személyek, dolgok felkutatásáról és azonosításáról szóló 2013. évi LXXXVIII. törvény alapján folytatott hatósági eljárások során – különösen ha az eltűnt személy nő, gyermek, fiatakorú vagy fiatal felnőtt – minden esetben vizsgálni kell a prostitúcióra kényszerítés, illetve az emberkereskedelem lehetőségét.
18. A bejelentő meghallgatásának ki kell terjednie a prostitúcióra kényszerítésre, illetve az emberkereskedelemre utaló körülményekre, különösen arra, hogy az eltűnt személy tervezett-e külföldi munkavállalást.
19. A felkutatott személyek meghallgatása során tisztázni kell, hogy próbálták-e prostitúcióra, koldulásra vagy tiltott munkára kényszeríteni.
20. A KR Nemzeti Nyomozó Iroda (a továbbiakban: KR NNI) a határon átnyúló, több országot érintő emberkereskedelem és prostitúcióra kényszerítés elleni hatékony fellépés érdekében – a nemzetközi bűnügyi együttműködés szabályai alapján – szükség esetén kezdeményezi közös nyomozócsoportok létrehozását, kialakítja a nyílt és titkos együttműködés egységes elvek mentén történő szabályozását.
21. A KR NNI Korrupció és Gazdasági Bűnözés Elleni Főosztálya gondoskodik a világháló folyamatos figyeléséről abból a szempontból is, hogy az internet emberkereskedelem vagy prostitúcióra kényszerítés céljából történő felhasználása felderíthetővé váljék. Kiemelt figyelmet kell fordítani az escort-, örökbefogadási vagy házasságközvetítő ügynökségek ilyen irányú megjelenésére, továbbá a gyermek- és fiatakorú áldozatok és a velük történt visszaélések interneten keresztül történő azonosítására.
22. A KR NNI a tudomására jutott információkat haladéktalanul megküldi további intézkedésre a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező nyomozó szerv részére.
23. A KR NNI Felderítő Főosztálya és Elemző-Értékelő Osztálya – a rendőrségi informatikai rendszerek felhasználásával – gondoskodik a prostitúció elősegítése, kerítés, kitartottság, gyermekprostitúció kihasználása, emberkereskedelem, továbbá az ezekkel kapcsolatban elkövetett kényszerítés és személyi szabadság megsértése bűncselekményekkel összefüggésben nemzetközi információcsere útján keletkezett adatokat tartalmazó országos adatbázis (a továbbiakban: emberkereskedelmi adatbázis) folyamatos karbantartásáról.
24. Az emberkereskedelmi adatbázisnak alkalmasnak kell lennie az országon belüli és a nemzetközi koordináció, a folyamatos információcsere elősegítésére, a szervezett bűnözői csoportok által alkalmazott speciális módszerek, eszközök, útvonalak, hamis okmányok megismerésére, a jelenségkör több szempontú mérésére, továbbá az adatok összehasonlítására is.

25. Az ORFK Bűnügyi Főigazgatóság Bűnügyi Elemző-Értékelő Főosztály – az egységes nyomozó hatósági és ügyészégi bűnügyi statisztika rendszer adatainak felhasználásával – gondoskodik a Rendőrség Belügyminisztérium felé fennálló, emberkereskedelemmel kapcsolatos statisztikai adatszolgáltatási kötelezettségének teljesítéséről.
26. A nemzetközi emberi jogi egyezményekből fakadó kötelezettségek teljesítése érdekében a rendőri szervek biztosítják, hogy az áldozatok a jogszabályok alapján az őket megillető jogokat gyakorolhassák. Gondoskodnak továbbá arról, hogy az áldozat megfelelő segítségben és védelemben részesüljön, ennek keretében:
- a) a tanúkihallgatást végző személy emberkereskedelem áldozataként történő, beazonosítást célzó beszélgetést (azonosító beszélgetést) folytat le, és
 - aa) ha az azonosítást végzők megállapítják, hogy a sértett valószínűsíthetően emberkereskedelem áldozata, – az áldozat írásbeli hozzájárulásával – az azonosító adatlap egyidejű megküldésével haladéktalanul értesítik a területi áldozatsegítő szolgálatot,
 - ab) ha azt állapítják meg, hogy az áldozat biztonságos szállással nem rendelkezik, – az áldozat írásbeli hozzájárulásával – az azonosító adatlap egyidejű megküldésével haladéktalanul értesítik az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálatot (a továbbiakban: OKIT),
 - ac) felhívják a harmadik országbeli állampolgár figyelmét arra, hogy egy hónap gondolkodási idő áll rendelkezésére ahhoz, hogy eldöntse, együttműködik-e a hatósággal, amelynek időtartamára ideiglenes tartózkodási engedély illeti meg, a hatósággal való együttműködése idejére pedig tartózkodási engedélyre jogosult,
 - ad) felhívják az áldozat figyelmét, hogy a bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvényben meghatározottak szerint áldozatsegítő támogatásokra lehet jogosult,
 - ae) külön felhívják az emberkereskedelem áldozatainak figyelmét a szándékos, erőszakos bűncselekmények áldozatait megillető kárenyhítés igénybevételének lehetőségére;
 - b) szükség esetén intézkednek, hogy az áldozatok orvosi, pszichiátriai segítségben részesüljenek, függetlenül attól, hogy az eljárás lefolytatásában a hatósággal együttműködnek-e;
 - c) a másodlagos áldozattá válás, a megfélemlítés, a megtorlás megelőzése érdekében törekedni kell arra, hogy az áldozat (különösen gyermekkorú esetében) tanúkénti kihallgatása a nyomozás elrendelésétől számított lehető legrövidebb idő alatt, az áldozat és az elkövető találkozásának kizárásával történjen;
 - d) a kihallgatások szükségtelen ismétlését mellőzni kell, a kihallgatások lefolytatásáról az áldozatok kíméletével, az erre a célra kialakított helyiségben, videófelvétel készítésével, valamint a szükséges szakértelemmel, lehetőség szerint pedagógiai vagy pszichológiai végzettségű, azonos nemű személy igénybevételével kell gondoskodni;
 - e) az áldozattal történő kommunikációban a problémaérzékenységet, a segíteni akarást, az empátiát kell előtérbe helyezni, fel kell hívni az áldozat figyelmét az ismételt áldozattá válás kockázatára, és tájékoztatni kell az ismételt áldozattá válás elkerülésének lehetőségéről;
 - f) különös figyelmet kell fordítani az emberkereskedelem gyermekkorú áldozataira;
 - g) a gyermekkorú áldozat tanúkénti meghallgatása a meghallgatások számának korlátozása mellett, kizárólag az erre a célra kialakított helyiségben, a gyermekek áldozati jogainak maradéktalan biztosítása érdekében – a gyermekmeghallgató szoba használatbavételéről, használatának rendjéről szóló 1/2013. (I. 8.) ORFK utasításban

meghatározottak szerint – videófelvétel készítésével, lehetőség szerint az erre kiképzett, ugyanazon személyek által vagy azok közreműködésével történhet;

- h)* az emberkereskedelem áldozatainak hatékony azonosítása érdekében gondoskodni kell az áldozatokkal kapcsolatba kerülő, valamint a megelőzési területen tevékenykedő állomány rendszeres képzéséről annak érdekében, hogy képesek legyenek felismerni, megfelelő bánásmódban (különös tekintettel a másodlagos viktimizáció elkerülésére), védelemben részesíteni, továbbá segítő szervezetek irányába közvetíteni az áldozatokat.
27. A rendőri szervek gondoskodnak arról, hogy – amennyiben a feltételek adottak, és az érintett személyi biztonsága ezt indokoltá teszi – az emberkereskedelem, illetőleg a prostitúcióra kényszerítés áldozata zárt, őrzött objektumban (menedékhely) kerüljön elhelyezésre. Az áldozat menedékhelyre irányítása érdekében a lehető legrövidebb időn belül – az azonosító adatlap egyidejű megküldésével – meg kell keresni az OKIT-ot az éjjel-nappal hívható 06-80-20-55-20-as telefonszámon.
28. A megyei rendőrfőkapitány-helyettesnek (bűnügyi), a Budapesti Rendőr-főkapitányság bűnügyi rendőrfőkapitány-helyettesének, az RRI igazgatóhelyettesének (bűnügyi) és a KR NNI igazgatójának értékelő jelentést kell készítenie az utasításban meghatározott feladatok végrehajtásáról, a hatáskörükbe tartozó, a jelenségekört érintő bűncselekmények nyomozási tapasztalatairól, amelyet minden év február 1. napjáig az ORFK bűnügyi főigazgatójának terjesztenek fel.
29. A jelentést a következő szempontok szerint kell elkészíteni:
- a)* a prostitúcióval összefüggő bűncselekmények – prostitúció elősegítése, kerítés, kitarottság, gyermekprostitúció kihasználása, emberkereskedelem, továbbá az ezekhez kapcsolódó személyi szabadság megsértése és kényszerítés – megjelenési formái, jellemzői, hány esetben és milyen bűncselekmény miatt indult eljárás;
 - b)* a nem prostitúciós célú emberkereskedelem megjelenési formái, jellemzői, eljárások száma;
 - c)* a prostitúcióval összefüggő bűncselekmények jellemző elkövetési helyei, módszerei, körülményei;
 - d)* a prostitúcióval összefüggő bűncselekmények esetében a gyanúsítottak száma, állampolgársága, egyéb jellemzői;
 - e)* a prostitúcióval összefüggő bűncselekmények esetében a sértettek száma, neme, életkora, állampolgársága, egyéb jellemzői (pl. családi állapot);
 - f)* a prostitúcióval összefüggő bűncselekmények esetében az eljárás-befejezések száma és jellege;
 - g)* a prostitúcióval összefüggő bűncselekmények esetében a szervezett bűnözői csoportok által alkalmazott speciális módszerek, eszközök, útvonalak, hamis okmányok jellemzői;
 - h)* a prostitúcióval összefüggő bűncselekmények és az emberkereskedelem nyomozási tapasztalatai, esetleges speciális jellemzők (pl. szervcsónkítás);
 - i)* az utasítás hatálya alá tartozó területeken végrehajtott bűnmegelőzési és áldozatvédelmi feladatok tapasztalatai;
 - j)* történt-e „menedékhelyre” irányítás, hány esetben, milyen életkorú és állampolgárságú áldozatok vonatkozásában;
 - k)* hány esetben folytattak büntetőeljárást gyermek- vagy fiatalkorú prostituált vagy ilyen tevékenységre kényszerített személy ügyében, e személyek vonatkozásában sor került-

e a Gyvt.-ben meghatározott feladatok végrehajtására (jelzésadás kiskorú veszélyeztetettsége esetén, ideiglenes hatályú elhelyezés stb.).

III. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

30. Az ORFK Rendészeti Főigazgatóság Közrendvédelmi Főosztályának vezetője és az ORFK Bűnügyi Főigazgatóság Bűnügyi Főosztályának vezetője a 9. pont és 28. pont szerinti jelentések alapján minden év április 30-ig közösen országos értékelő jelentést készítenek, és azt jóváhagyásra felterjesztik az ORFK rendészeti főigazgatója és az ORFK bűnügyi főigazgatója részére. Mindkét főigazgató általi jóváhagyást követően az ORFK Rendészeti Főigazgatóság Közrendvédelmi Főosztályának vezetője és az ORFK Bűnügyi Főigazgatóság Bűnügyi Főosztályának vezetője gondoskodik arról, hogy az országos értékelő jelentést a rendőr-főkapitányságok, a KR, valamint az RRI – a közrendvédelmi, a bűnügyi, bűnmegelőzési és áldozatvédelmi tevékenység továbbfejlesztése érdekében – megismerjék.
31. Ez az utasítás a közzétételét követő harmadik napon¹ lép hatályba.
32. Hatályát veszti a prostitúcióval összefüggő jogsértések és az emberkereskedelem kezelésével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtásáról szóló 46/2007. (OT 30.) ORFK utasítás.

¹ Közzétételére a Hivatalos Értesítő 26. számában, 2014. május 16-án került sor, hatályba lépés napja: 2014. május 19.